

Sygn. akt IV U 1302/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Barbara Sobocińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2019 roku w C.

sprawy E. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania E. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 13 czerwca 2019 roku Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 13 czerwca 2019 roku numer (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej E. D. prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym A. D. za miesiąc kwiecień 2019 roku.

Sygn. akt IV U 1302/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 czerwca 2019 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonej E. D. prawa do wypłaty świadczeń niezrealizowanych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż warunkiem wypłaty świadczenia niezrealizowanego jest urzędowe udokumentowanie daty śmierci świadczeniobiorcy, którym jest akt zgonu ze wskazaną datą zgonu. Akt zgonu zawierający wyłącznie datę znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok, co uniemożliwia ustalenie okresu wypłaty należnego świadczenia.

W odwołaniu wniesionym do sądu ubezpieczona E. D. zakwestionowała powyższą decyzję podnosząc, iż mąż zmarł w mieszkaniu,

w którym przebywała w chwili jego śmierci. Gdy rano zorientowała się, że mąż nie żyje pojechała z córką do przychodni po lekarza rodzinnego, która w wystawionym zaświadczeniu użyła słów o znalezieniu zwłok. Pomimo takiego sformułowania Urząd Stanu Cywilnego wpisał, iż małżeństwo ustało w dniu 4 kwietnia 2014 roku przez śmierć mężczyzny. Fakt zgon męża w tym dniu ostatecznie potwierdziła także prokuratura. Wywodząc z powyższego wniosła o przyznanie jej ostatniej emerytury męża. Nadto odwołująca na rozprawie 16 września 2019 r. podniosła, że w dniu 2 kwietnia 2019 r. było pogotowie u A. D., co wskazuje że zgon nastąpił 4 kwietnia 2019 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w C. wniósł
o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Ustalenia faktyczne.

A. D. od dnia 8 maja 2008 roku uprawniony był do pobierania emerytury. Termin wypłaty świadczenia ustalono na 15-dnia każdego miesiąca.

Ubezpieczony pobrał ostatnie świadczenia za miesiąc marzec 2019 roku.

W dniu 5 kwietnia 2019 roku E. D. złożyła wniosek o przyznanie jej świadczenia niezrealizowanego po zmarłym mężu na miesiąc kwiecień 2019 roku. Do wniosku załączył akt zgonu męża z datą 4 kwietnia 2019 roku jako datą znalezienia zwłok. W dokumencie tym nie wpisano daty śmierci A. D..

Decyzją z dnia 16 maja 2019 roku organ rentowy odmówił przyznania żądanego świadczenia, z uwagi na brak wskazania daty zgonu, a jedynie datę znalezienia zwłok, co uniemożliwiało ustalenie okresu wypłaty należnego świadczenia.

W dniu 3 czerwca 2019 roku ubezpieczona złożyła ponowny wniosek o przyznanie żądanego świadczenia. Do wniosku załączyła zaświadczenie lekarskie, zgodnie z którym A. D. zmarł w swoim mieszkaniu w dniu 4 kwietnia 2019 roku o godzinie 9.30 z przyczyn nieznanych. Równocześnie za zgodą prokuratury odstąpiono od wykonania sekcji zwłok.

W dniu 2 kwietnia 2019 r. udzielono A. D. pomocy medycznej w miejscu zamieszkania w ramach przyjazdu pogotowia ratunkowego.

Odwołująca E. D. prowadziła wspólne gospodarstwo domowe z mężem A. D.. A. D. od dłuższego czasu chorował. Odwołująca ostatni raz rozmawiała z mężem przed zaśnięciem w nocy 3 kwietnia 2019 r. E. D. weszła do pokoju męża w dniu 4 kwietnia 2019 r. około godziny 8.00 i zorientowała się, że mąż nie żyje.

(dowód: akta rentowe, karta czynności ratunkowych k. – 17 akt, wyjaśnienia ubezpieczonej słuchanej w charakterze strony k. – 19 – 19 v.akt)

Rozważania prawne.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

W niniejszej sprawie, z uwagi na brak daty pewnej śmierci uprawnionego, a jedynie wskazanie daty znalezienia jej zwłok, sporna jest możliwość przyznania żonie E. D. świadczenia należnego jej mężowi za miesiąc kwiecień 2019 roku.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż zwłoki znalezione zostały w dniu 4 kwietnia 2019 roku przez żonę, która rano zorientowała się, że mąż nie żyje. Dzień przed zgonem małżonkowie byli razem w tym samym miejscu zamieszkania, a zatem niewątpliwym jest, iż śmierć męża nie mogła nastąpić wcześniej niż w dniu 4 kwietnia 2014 roku. Powyższe zresztą ostatecznie potwierdził lekarz rodzinny, który stwierdził, iż śmierć nastąpiła w dniu 4 kwietnia 2014 roku około godziny 9:30. Powyższe ustalenie nie było także kwestionowane przez prokuraturę, za

zgodę której odstąpiono od przeprowadzenia sekcji zwłok. Organ rentowy w żaden wiarygodny sposób nie podważył natomiast powyższych ustaleń, a zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 2224 ze zm.) akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym. Skoro zatem w wystawionym akcie zgonu A. D. jako czas zgonu wskazano datę znalezienia zwłok, tj. 4 kwietnia 2019 roku, to jest to wyłączny dowód, że do tej daty żył. Okoliczność ta winna, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 25 października 2018 roku w sprawie sygn. akt III AUa 171/18 (LEX nr 2668073) podtrzymując stanowisko Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2017 roku, stanowić dla organu rentowego podstawę przyjęcia daty, do której niezrealizowane świadczenie jest należne. W przypadku posiadania dowodów odmiennych organ może zakwestionować datę wskazaną w skróconym akcie zgonu, jednak obowiązek dowodowy w tym zakresie spoczywa na nim. Nie sposób go przerzucić na wnioskodawcę. Nie ma przeszkód prawnych i faktycznych, by organ rentowy, jako podmiot zainteresowany, zainicjował postępowanie cywilne w ramach postępowania nieprocesowego o uzupełnienie aktu zgonu o datę zgonu (por. wyrok WSA w Kielcach z 20 grudnia 2017 r., II SA/Ke 626/17). W szczególności wykładnia celowościowa, przejawiając się tym, iż nie sposób pozbawić świadczenia osób, które nie znają dokładnej daty śmierci członków rodziny oraz systemowa, wskazując, iż przepisy prawa nie stanowią o obowiązku ustalania daty zgonu osoby zmarłej, wykluczają zastosowanie wykładni literalnej w/w przepisu.

Z powyższego zatem jednoznacznie wynika, iż A. D. żył co najmniej w dniu 2 kwietnia 2019 roku (vide karta medyczna przyjazdu pogotowia ratunkowego k. – 17 akt), a zatem niewątpliwie uzyskał uprawnienie do świadczenia emerytalnego za miesiąc kwiecień 2019 roku. Z uwagi na fakt, iż śmierć uprawnionego nastąpiła przed datą wypłaty przysługującego mu świadczenia, zasadnym jest przyznanie świadczenia za miesiąc kwiecień 2019 roku jego żonie.

Wywodząc z powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego.